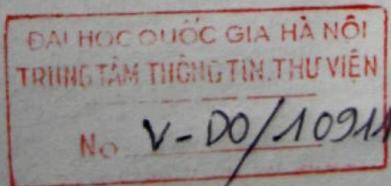

551.7
NG-K
2002

NGUYỄN ĐỨC KHẨ

CƠ SỞ ĐỊA CHẤT ĐỆ TÚ
TRONG NGHIÊN CỨU ĐỊA MẠO

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

MỤC LỤC

Mục lục	3
Lời nói đầu	7
Chương 1. Những khái niệm chung về địa chất Đệ tứ	11
1.1. Khái niệm về địa chất Đệ tứ và đối tượng nghiên cứu	11
1.1.1. Khái niệm	11
1.1.2. Đối tượng nghiên cứu	12
1.2. Mục đích, ý nghĩa và các phương pháp nghiên cứu của địa chất Đệ tứ	13
1.2.1. Mục đích, ý nghĩa	13
1.2.2. Các phương pháp nghiên cứu	15
1.3. Sơ lược lịch sử ra đời và phát triển của thuật ngữ kỉ Đệ tứ và các tên gọi đồng nghĩa khác	24
1.3.1. Thuật ngữ kỉ Đệ tứ	24
1.3.2. Thuật ngữ kỉ Băng hà	26
1.3.3. Thuật ngữ kỉ Nhân sinh	27
1.3.4. Các thuật ngữ Pleistocen và Holocen	27
1.3.5. Các giai đoạn phát triển của lịch sử nghiên cứu địa chất Đệ tứ	28
1.3.6. Sơ lược tình hình nghiên cứu địa chất - Đệ tứ ở Việt Nam	30
Chương 2. Phân chia địa tầng trầm tích Đệ tứ và các vấn đề của địa tầng Đệ tứ	32
2.1. Những nguyên tắc và phương pháp phân chia địa tầng trầm tích Đệ tứ	32
2.1.1. Phân chia địa tầng Đệ tứ bằng phương pháp cổ sinh	35
2.1.2. Phân chia địa tầng Đệ tứ bằng phương pháp cổ khí hậu - thạch học	37

2.1.3. Phân chia địa tầng Đệ tứ bằng phương pháp khảo cổ	38
2.2. Những vấn đề chung của tầng Đệ tứ	40
2.3. Vấn đề ranh giới giữa Neogen và Đệ tứ	42
2.3.1. Theo các tài liệu cổ sinh	42
2.3.2. Theo các tài liệu băng hà	47
2.3.3. Theo các tài liệu người cổ và khảo cổ	49
2.4. Vấn đề nguyên tắc và tiêu chuẩn phân chia các phân vị dưới hệ trong Đệ tứ	54
2.4.1. Thang 4 thành phần của INQUA1932	54
2.4.2. Các thang khác	55
2.4.3. Thang 2 thành phần của UBĐTQT 1989	57
2.5. Vấn đề ranh giới giữa Pleistocen và Holocen	59
2.6. Về địa tầng Đệ tứ Việt Nam và lân cận (Đông Nam Á)	60
2.6.1. Ở Đông Nam Á	60
2.6.2. Ở Việt Nam	64
Chương 3. Các kiểu nguồn gốc cơ bản của trầm tích Đệ tứ và mối liên quan của chúng với các yếu tố địa hình	75
3.1. Đặc điểm chung của trầm tích Đệ tứ	75
3.2. Các kiểu nguồn gốc cơ bản của trầm tích Đệ tứ	77
3.2.1. Các kiểu nguồn gốc đơn	79
3.2.2. Các kiểu nguồn gốc hỗn hợp	80
3.3. Đặc điểm của một số kiểu nguồn gốc cơ bản của trầm tích Đệ tứ và mối quan hệ của chúng với các yếu tố địa hình	84
3.3.1. Sự thành tạo trầm tích	87
3.3.2. Các trầm tích deluvi và trọng lực	91
3.3.3. Các Trầm tích aluvi và proluvi	95
3.3.4. Trầm tích delta	100
3.3.5. Trầm tích hồ	102
3.3.6. Trầm tích phong thành	103
3.3.7. Trầm tích hóa học và các loại khác	

Chương 4. Băng hà và giới sinh vật trong kỉ Đệ tứ	106
4.1. Sơ lược về cổ địa lý của kỉ Đệ tứ trong bối cảnh hoạt động của băng hà - gian băng	106
4.2. Hoạt động băng hà và các đợt băng hà chủ yếu ở Bán cầu Bắc	111
4.3. Giới sinh vật trong kỉ Đệ tứ	121
4.3.1. Đặc điểm chung	121
4.3.2. Các phức hệ động vật hóa thạch ở CHLB Nga	125
4.3.3. Các phức hệ động vật hóa thạch ở Châu Âu - Bắc Mỹ	128
4.3.4. Các phức hệ động vật hóa thạch ở Châu Á	129
4.3.5. Động vật hóa thạch ở Việt Nam	130
4.3.6. Phức hệ động vật hóa thạch Châu Phi	132
Chương 5. Con người, các nền văn hóa khảo cổ và ý nghĩa địa tầng của chúng trong kỉ Đệ tứ	134
5.1. Sự ra đời và tiến hóa của loài người	134
5.1.1. Giai đoạn người vượn phương Nam australopithecus	135
5.1.2. Sự kiện Onduvai và giai đoạn người khéo léo (Homo habilis)	137
5.1.3. Giai đoạn người đi thẳng (Homo erectus)	141
5.1.4. Giai đoạn người thông minh (Homo sapiens)	143
5.2. Ý nghĩa địa tầng của các di tích hóa thạch người vượn cổ	147
5.3. Thời đại khảo cổ và các nền văn hóa khảo cổ	152
5.3.1. Thời đại đồ đá cũ	153
5.3.2. Thời đại đồ đá giữa	156
5.3.3. Thời đại đồ đá mới	157
5.3.4. Thời đại đồ đồng	160
5.3.5. Thời đại đồ sắt	162
5.4. Ý nghĩa địa tầng của các di chỉ văn hóa khảo cổ	164
Chương 6. Bản đồ địa chất Đệ tứ. Đặc điểm nội dung và mối tương quan giữa chúng với bản đồ địa chất Đệ	166
6.1. Đặc điểm và nội dung của bản đồ địa chất Đệ	166

6.1.1. Đặc điểm và nội dung	198
6.1.2. Mô hình kinh tế	199
6.2. Các giải pháp nâng cao trọng số hóa kinh tế địa chất Đèo Ngang	203
6.3. Một số khía cạnh quan trọng cần xác định để đánh giá Đèo Ngang và Đèo Mau	206
6.4. Một số khía cạnh về quan trọng của việc phát triển kinh tế Đèo Ngang và thành lập kinh tế địa chất Đèo Ngang	209
Tài liệu tham khảo	216